

Nr 6.

Andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande över motion om bättre tillgodoseende av landsbygdens intressen och näringar vid arbetstillståndsgivningen.

I motion nr 50 ha herrar *Persson* i Norrby och *Johansson* i Norrfors hemställt, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t framhålla vikten av att arbetstillståndsgivningen handhaves på ett sådant sätt, att landsbygdens intressen och näringar icke missgynnas i jämförelse med främst storstäderna.

Utskottet har inhämtat yttrande över motionen från arbetsmarknadsstyrelsen, väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, länsstyrelserna i Jönköpings och Västerbottens län samt Riksförbundet Landsbygdens folk.

Arbetsmarknadsstyrelsen redogör för investeringsbudgetens omfattning under föregående år, kvotindelningen och beviljade byggnadstillstånd för väg- och gatu- samt broarbeten. I fråga om utnyttjande av den »dolda» arbetskraften framhåller styrelsen, att frågan tidigare berörts av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen vid medelsäskandena för budgetåret 1948/49 och att arbetsmarknadscommissionen avgivit yttrande däröver. Frågan har varit föremål för överläggningar mellan väg- och vattenbyggnadsstyrelsen och arbetsmarknadscommissionen, och det har i några fall varit möjligt att utföra arbeten med anlitande av sådan arbetskraft.

Styrelsen framhåller vidare, att den begränsning av byggnadsverksamheten, som man måst företaga, icke medgivit arbeten för standardhöjning, vilket också gällt vägväsendet. Nybyggnad har endast skett, då vägarna bedömts vara av omedelbart behov för folkförsörjningens tryggande, varjämte byggande av bostäder i tätorter medfört, att gator och vägar där måst utföras.

Överläggningar ha förts med väg- och vattenbyggnadsstyrelsen om möjligheten att förenkla förfarandet vid byggnadstillståndsgivningen till vägar, som falla under denna styrelses ämbetsområde, varjämte en omprövning av frågan om de generella byggnadstillstånden övervägts. Styrelsen framhåller till slut, att möjligheten att öka vägbyggnadsverksamheten på landsbygden är starkt beroende av arbetskraftsbehovet för skogs- och jordbruket.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen lämnar en i stort sett likartad redogörelse för investeringsbegränsningen och dess följder samt anför, att sty-

2 *Andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 6.*

relsen framfört vissa önskemål om delvis ändrade principer i fråga om byggnadskvotens fördelning. I fråga om den dolda arbetskraften hänvisar styrelsen till de ovan omnämnda överläggningarna och att förhandlingar pågå om ökad tilldelning av arbetskraft till det statliga vägväsendet och om smidigare handläggning av dylika ärenden.

Länsstyrelsen i Jönköpings län har inhämtat yttrande från länsarbetsnämnden, vägförvaltningen och hushållningssällskapet och hänvisar för egen del till de båda sistnämnda samt framhåller särskilt, att dold arbetskraft bör kunna utnyttjas.

Länsarbetsnämnden bestrider, att dold arbetskraft skulle förekomma i länet, vilken ej har sysselsättning inom jordbruks- och skogsarbetet.

Vägförvaltningen anser däremot, att åtskilliga förbättringsarbeten skulle kunna utföras, om tidvis tillgänglig arbetskraft finge utnyttjas, men framhåller, att möjlighet att utnyttja sådan arbetskraft hittills ej givits förvaltningen. Även hushållningssällskapet håller före, att sådan dold arbetskraft finnes och att den borde kunna utnyttjas vid vägföretag.

Länsstyrelsen i Västerbottens län har inhämtat yttrande från länsarbetsnämnden och hänvisar till detta. Nämnden anser, att det inom detta län finnes dold arbetskraft, vilken under jordbrukets mellansäsonger skulle kunna utnyttjas för vägarbeten. Nämnden påpekar också, att ansökningar om byggnadstillstånd för byggande av enskilda vägar, där intressenterna själva skola arbeta, i regel bifallits.

RLF yttrar, att om det finns dold arbetskraft, bör denna kunna tas i anspråk för vägbyggen.

Utskottet finner av de avgivna yttrandena, att åtminstone i vissa trakter s. k. dold arbetskraft tidvis förefinnes.

Då utskottet anser, att inom ramen för den allmänna investeringsbegränsning, som statsmakterna finna erforderlig, vägarbeten i görligaste mån böra komma till utförande, synes det utskottet önskvärt, att ifrågavarande arbetskraft utnyttjas för detta ändamål.

Såvitt av yttrandena framgår har överläggning mellan de ansvariga myndigheterna om ändrade regler för arbetstillståndsgivningen ägt rum. Till vilket resultat dessa överläggningar lett eller kunna leda har däremot hittills ej meddelats. Utskottet finner därför, att riksdagen för sin del bör understryka vikten av att en sådan omorganisation sker, att de i motionen framförda önskemålen i möjligaste mån tillgodoses, och får därför hemställa,

att andra kammaren för sin del måtte besluta, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t framhåller vikten av att arbetstillståndsgivningen handhaves på sådant sätt, att vägbygandet på landsbygden tillgodoses i den utsträckning

som är möjlig och att därvid även tillgänglig s. k. dold arbetskraft må komma till användning.

Stockholm den 15 april 1948.

På utskottets vägnar:

SIGRID EKENDAHL.

Närvarande:

fru Ekendahl, herrar Jönsson i Rosshol, Fahlman, Olsson i Oskarshamn, Malmberg i Stockholm, fru Sandström, herrar Hjalmarson, Andersson i Ronneby, Hansson i Skegrie och Forsberg.
